

רשומות

הצעות חוק

ה מ מ ש ל ה

4 ביוני 2018

1230

כ"א בסיוון התשע"ח

עמוד

הצעת חוק שחרור על-תנאי ממאסר (תיקון מס' 18) (היחידה לשחרור ממאסרים קצרים),

התשע"ח-2018 938

הצעת חוק שחרור על-תנאי ממאסר (תיקון מס' 18) (היחידה לשחרור ממאסרים קצרים), התשע"ח-2018

תיקון סעיף 1. בחוק שחרור על-תנאי ממאסר, התשס"א-2001' (להלן – החוק העיקרי), בסעיף 1 –

ד ב ר י ה ס ב ר

הדין, מנוכה מהעונש שנגזר על אסירים כאמור תקופת מעצרו, באופן שמוותר להם יתרת מאסר קצרה בלבד. כאשר אסיר כאמור מגיש בקשה לשחרור על-תנאי, יתרת המאסר הקצרה שנותרה לו אינה מותרת בידי הגורמים המקצועיים הרלוונטיים שהות מספקת לשם היערכות לדיוני ועדת השחרורים בבקשתו, ובהתאם אינה מותרת לוועדת השחרורים די זמן לקבלת חוות הדעת הנדרשות לה לשם קבלת החלטה לקראת מועד תום ריצוי שני שלישים מתקופת המאסר (קרי, המועד שבו ניתן לשחרר על-תנאי). לעתים עד כדי כך שהבקשה מתייתרת. הדברים נכונים ביותר שאת לגבי אסירים שלשם החלטה בבקשתם לשחרור על-תנאי, נדרשת ועדת השחרורים לקבל גם חוות דעת מקצועית בעניינם לפי סעיפים 11 ו-12 לחוק.

נוסף על כך, מהניסיון המצטבר לגבי הליך השחרור על-תנאי, בידי הנציב, של אסירים שנשפטו למאסר לתקופה העולה על שלושה חודשים ואינה עולה על שישה חודשים, עולה כי גם הליך זה כרוך בקשיים שונים. מדובר בהליך שמבוסס על החומר שהובא לפני הנציב לפי החוק. כיום, הנציב אינו מוסמך לקבל את רוב חוות הדעת המקצועיות המפורטות בסעיפים 9, 11 ו-12 לחוק, ולמעשה הוא מקבל את החלטתו על בסיס המידע המצוי בידי שירותו בתי הסוהר, בצירוף עמדת שירות הביטחון הכללי במקרים המתאימים, ולעתים גם בצירוף עמדת משטרת ישראל ותו לא. מאחר שמדובר במידע חלקי בלבד, לעתים קיים קושי לקבוע על בסיס מידע זה כי האסיר ראוי לשחרור מוקדם וכי שחרורו לא יסכן את שלום הציבור, כנדרש לפי הוראות סעיף 2 לחוק, ובהתאם – היקף השחרורים בידי הנציב של אסירים השפוטים לתקופות קצרות אלה, הוא מצומצם.

נמצא אם כן, כי המנגנונים הקיימים לשחרור על-תנאי של אסירים אינם נותנים מענה מיטבי ומתאים לאסירים השפוטים למאסרים לתקופות קצרות של עד שנה, ועל כן יש צורך בקביעת מנגנון ייחודי אשר יבטיח עמידה בתכליות החוק באופן מיטבי, שיהיה מותאם לאסירים שנשפטו לתקופות קצרות כאמור, ושיאפשר בחינה במועד של בקשות לשחרור על-תנאי של אסירים כאמור, תוך הקלת העומס המוטל על ועדות השחרורים.

הצורך בטיוב ובייעול מנגנון השחרור על-תנאי קיבל משנה תוקף לנוכח פסק הדין בבג"ץ 1892/14 האגודה לזכויות האזרח בישראל נ' השר לביטחון הפנים (פורסם באר"ש, 13.6.2017). שעסק בשטח המחיה המוקצה לכל אסיר ועצור והורה למדינה כי שטח המחיה המזערי לכל

כללי בחוק שחרור על-תנאי ממאסר, התשס"א-2001 (להלן – החוק או חוק שחרור על-תנאי ממאסר), ניתנה הסמכות לשחרר אסיר על-תנאי מריצוי השליש האחרון של תקופת מאסרו, לשני גורמים: לפי סעיף 2 לחוק, ניתנה לנציב בתי הסוהר (להלן – הנציב) סמכות לשחרר על-תנאי ממאסר אסיר הנושא עונש מאסר לתקופה העולה על שלושה חודשים ואינה עולה על שישה חודשים, אשר עומד בתנאים שנקבעו לעניין זה בחוק; ולפי סעיפים 3 עד 5 לחוק, ניתנה לוועדת שחרורים או לוועדת שחרורים מיוחדת, לפי העניין (להלן – ועדת שחרורים), סמכות לשחרר על-תנאי אסיר, למעט אסיר עולם, הנושא עונש מאסר לתקופה העולה על שישה חודשים, אשר עומד בתנאים שנקבעו לעניין זה בחוק.

בסעיפים 9, 11 ו-12 לחוק נקבעו שיקולים שאותם, בין השאר, נדרשת ועדת שחרורים לשקול לצורך קבלת החלטה בעניינו של אסיר, וחוות דעת המועברות אליה לפי אותם סעיפים מגורמי המקצוע השונים, בהתאם למאפייני האסיר. מדובר בנתונים רבים ובחוות דעת מקצועיות מגוונות, מגורמים שונים, אשר מספקים לוועדה מידע על אודות האסיר כמפורט בחוק.

הניסיון המצטבר משנות פעילותן של ועדות השחרורים למלמד כי מספר חוות הדעת הדרושות לוועדת השחרורים, מספר הגורמים המקצועיים המעורבים בהבאת המידע לפני הוועדה, והקושי לעמוד בלוחות הזמנים לכתיבת חוות הדעת האמורות, בפרט כאשר מדובר באסירים שנגזרו עליהם תקופות מאסר קצרות, יוצרים קושי גדול בניהולן היעיל של הוועדות וביכולתן להשלים במועד את הדיון בבקשות אסירים לשחרור על-תנאי ממאסר.

תמונת מצב בנושא זה הוצגה בדוח בדיקה מחודש יולי 2010 שערכה מנהלת מחלקת החנינות במשרד המשפטים דאז. בדוח האמור הוצגו נתונים בדבר היקף דחיית הדיונים בוועדות השחרורים ונותחו הסיבות השונות הגורמות לריבוי הדיונים הנדחים ולקשיים רבים אחרים שעמם מתמודדות ועדות השחרורים. בין הסיבות האמורות בלט הצורך בקבלת חוות דעת מכמה גורמים מקצועיים לצורך הדיונים בוועדות, ותהליכי העבודה המורכבים הכרוכים בכך.

למצב דברים זה השלכות משמעותיות במיוחד ביחס לאסירים הנושאים מאסר של עד שנה, שהם אחוז נכבד מתוך אוכלוסיית האסירים. לא אחת, בהתאם לגור

¹ ס"ח התשס"א, עמ' 410; התשע"ה, עמ' 77.

(1) אחרי ההגדרה "ועדת שחרורים מיוחדת" יבוא:

"היחידה לשחרור ממאסרים קצרים" – כמשמעותה בסעיף 3א1;

(2) אחרי ההגדרה "חוק העונשין" יבוא:

"פקודת בתי הסוהר" – פקודת בתי הסוהר [נוסח חדש], התשל"ב-1971²;

הוספת כותרת
סימן א' לפרק ב'

2. לפני סעיף 2 לחוק העיקרי, מתחת לכותרת פרק ב' יבוא:

"סימן א': סמכות לשחרור על-תנאי".

החלפת סעיפים
3 ו-2

3. במקום סעיפים 2 ו-3 לחוק העיקרי יבוא:

ד ב ר י ה ס ב ר

באופן יחסי. יעילות ההליכים שתקיים היחידה לשחרור ממאסרים קצרים תתרום להקלת העומס על ועדות השחרורים, תבטיח כי בקשותיהם של אסירים לשחרור על-תנאי ייבחנו במועד ותאפשר את שחרורם על-תנאי של אסירים שנמצאו מתאימים לכך במועד, בהתאם לדרישות החוק.

סעיף 1 מוצע להוסיף לסעיף 1 לחוק הגדרות הנדרשות בעקבות התיקון המוצע בהצעת חוק זו.

סעיפים 2 ו-4 בשל הוספת הסדר לעניין פעילותה של היחידה לשחרור ממאסרים קצרים, כמוצע **עד 6** בסעיף 3 להצעת החוק, אשר יתקיים לצד ההסדר לעניין פעילותה של ועדת השחרורים, מוצע לחלק את פרק ב' לחוק לסימנים.

סימן א' בפרק ב' לחוק יכלול את הסעיפים הקובעים את הסמכויות לשחרור על-תנאי ממאסר הנתונות בידי הגורמים השונים, והן: שחרור בידי היחידה לשחרור ממאסרים קצרים, שחרור בידי ועדת שחרורים, שחרור על-תנאי ממאסר ממושך בידי ועדת שחרורים מיוחדת, שחרור על תנאי ממאסר עולם בידי ועדת שחרורים מיוחדת ושחרור על-תנאי מטעמים רפואיים בידי ועדת שחרורים (ראו סעיפים 3 עד 5 ו-7 לחוק). כמו כן יכלול בסימן א' האמור הוראות כלליות בקשר לשחרור על-תנאי (ראו סעיפים 6 ו-8 לחוק).

סימן ב' בפרק ב' לחוק יכלול את ההוראות הנוגעות להליכים לפני ועדות השחרורים וסימן ג' לאותו פרק, בנוסחו המוצע בסעיף 8 להצעת החוק, ויכלול את ההוראות הנוגעות להליכים לפני היחידה.

כמו כן מוצע, בשל השינוי בחלוקת הסמכויות כמוצע בהצעת חוק זו, ולשם הבהירות, לתקן את כותרות השוליים בסעיפים 4 ו-5 לחוק.

סעיף 3 מוצע לעגן בסעיפים 2 ו-3 לחוק כנוסחה **כללי** המוצע, את הסמכות לשחרור על-תנאי ממאסר שתהיה נתונה ליחידה לשחרור ממאסרים קצרים ואת הסמכות כאמור שתהיה נתונה לוועדת השחרורים.

אסיר ועצור צריך לעמוד, בתוך 9 חודשים מיום מתן פסק הדין, היינו החל ביום כ"ו באדר התשע"ח (13 במרס 2018), על 3 מ"ר לפחות (לא כולל שטח השירותים והמקלחת), וכי בתוך 18 חודשים מיום מתן פסק הדין, היינו החל בחודש דצמבר 2018, שטח המחיה המזערי לכל אסיר ועצור צריך לעמוד על 4.5 מ"ר (כולל שטח השירותים והמקלחת, או 4 מ"ר בלעדיתם), לפחות.

במטרה לתת מענה לקשיים המתוארים לעיל במנגנון השחרור על-תנאי שבחוק, מוצע בהצעת חוק זו לקבוע הוראות לעניין הסמכותה של יחידה מינהלית ייעודית בשירות בתי הסוהר לבחון בקשות לשחרור על-תנאי של אסירים שנשפטו לתקופת מאסר שבין שלושה חודשים לשנה (להלן – היחידה או היחידה לשחרור ממאסרים קצרים), למעט אסירים שנדרשת בעניינם חוות דעת מיוחדת, ולמעט קטינים שנגזרו עליהם למעלה משישה חודשי מאסר, ולהחליט בבקשות כאמור, הכול כמפורט להלן. סמכות זו תוקנה ליחידה חף הסמכות הנתונה היום לנציב בסעיף 2 לחוק, ולצד זאת תוסמך ועדת השחרורים, בסעיף 3 לחוק, לדון ולהחליט בבקשות לשחרור על-תנאי של אסירים שנשפטו לתקופה העולה על שנה וכן בבקשות כאמור של אסירים שנשפטו לחצי שנה ומעלה שנדרשת לגביהם חוות דעת מיוחדת, או של אסירים שהם קטינים.

ויבהר כי היחידה לשחרור ממאסרים קצרים לא תהיה מוסמכת לדון בשחרור על-תנאי ממאסר ממושך בשחרור על-תנאי ממאסר עולם ובשחרור על-תנאי מטעמים רפואיים, לפי סעיפים 4 עד 7 לחוק, שכן הסמכות לפי סעיפים אלה יוחדה לוועדת שחרורים או לוועדת שחרורים מיוחדת, לפי העניין.

על פי המוצע, ככלל, תקבל היחידה לשחרור ממאסרים קצרים את החלטתה על בסיס בקשה בכתב של האסיר וכן על בסיס המסמכים שיונחו לפניו, בלא שיתקיים לפניו דיון בנוכחות האסיר, בא כוחו או בא כוח היועץ המשפטי לממשלה. זאת, בדומה להחלטה המתקבלת בהליך מינהלי טיפוסי, ובשונה מההליך המתנהל בוועדות השחרורים. באופן זה יובטח קיומו של הליך מיטבי, ייעודי ויחודי, בעניינם של אסירים שנידונו לעונשי מאסר קצרים

² דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 21, עמ' 459.

2. "שחרור על-תנאי – היחידה לשחרור ממאסרים קצרים

(א) אסיר כמפורט להלן, הנושא עונש מאסר לתקופה העולה על שלושה חודשים ואינה עולה על שנה, שנשא שני שלישים לפחות מתקופת המאסר שעליו לשאת, רשאית היחידה לשחרור ממאסרים קצרים, לבקשתו, לשחררו על-תנאי מנשיאת יתרת תקופת המאסר:

(1) אסיר הנושא עונש מאסר לתקופה העולה על שלושה חודשים ואינה עולה על שישה חודשים;

(2) אסיר הנושא עונש מאסר לתקופה העולה על שישה חודשים ואינה עולה על שנה ובלבד שהוא בגיר במועד תום שני שלישים מתקופת המאסר שעליו לשאת, והכול למעט אסיר כאמור בסעיפים 11 ו-12.

(ב) היחידה לשחרור ממאסרים קצרים לא תשחרר אסיר כאמור בסעיף קטן (א), אלא אם כן שוכנעה כי הוא ראוי לשחרור וכי שחרורו אינו מסכן את שלום הציבור.

ד ב ר י ה ס ב ר

הנושאים עונש מאסר בשל עבירת אלימות, עבירת מין או עבירת מין בתוך המשפחה, וכן אסירים הלוקים בנפשם.

לעניין אסירים שהם קטינים יצוין כי בהתאם להחלטת הממשלה (מס' 3711 מיום ט' בניסן התשע"ח (25 במרס 2018) בנושא "אימוץ דו"ח הצוות הבין-משרדי לבחינת שחרור קטינים ממאסר", הוקמה ועדת היגוי שהוטל עליה ליישם את המלצות הצוות הניתנות ליישום מידי ולהגיש המלצות באשר לדרכי היישום של שאר המלצות שבדוח. המלצות אלה מתייחסות, בין השאר, להתאמת הליך השחרור על-תנאי ממאסר לאוכלוסיית האסירים הקטינים לפי מודל שהוצע בדוח הצוות. ברוח זו, וכל עוד לא הושלמה העבודה ליישום המלצות הצוות, יש חשיבות לכך שהדיון בשחרור על-תנאי של קטינים אלה ימשך להתקיים במסגרת ועדת שחרורים בראשות שופט, שהיא הגורם המתאים לדון ולשקול את ההיבטים הייחודיים הנוגעים לקטין ולאפשרויות שיקומו.

לעניין אוכלוסיית האסירים הנושאים עונש מאסר בשל עבירת אלימות או מין או הלוקים בנפשם, מוצע להותיר את ההסדר במתכונתו הנוכחית, קרי להותיר את שחרורם על-תנאי בסמכות ועדת שחרורים, זאת מאחר שבתיקים מורכבים אלה נדרשת קבלת חוות דעת מגורמים מקצועיים ייחודיים. בתיקים אלה, שמידת מורכבותם גדולה יותר ונדרשת בהם בחינה מקצועית מיוחדת בשאלות של מסוכנות האסיר, יש חשיבות להבטחת קיומו של דיון בנוכחות האסיר ובא כוחו, וכן בנוכחות בא כוח היועץ המשפטי לממשלה.

לסעיף קטן (ב)

מוצע, בדומה לקבוע היום בסעיף 2 סיפה לחוק, לקבוע כי היחידה לשחרור ממאסרים קצרים תוכל לשחרר על-תנאי אסיר כאמור בסעיף קטן (א) המוצע, רק אם שוכנעה כי הוא ראוי לשחרור ואם שחרורו אינו מסכן את שלום הציבור.

לסעיף 2 המוצע

סעיף 2 לחוק קובע כדלקמן:

"שחרור על-תנאי – תקופת מאסר בין שלושה לשישה חודשים

2. אסיר הנושא עונש מאסר לתקופה העולה על שלושה חודשים ואינה עולה על שישה חודשים, שנשא לפחות שני שלישים מתקופת המאסר שעליו לשאת, רשאי נציב בתי הסוהר לבקשתו, לשחררו על-תנאי מנשיאת יתרת תקופת המאסר; ואולם לא ישחרר הנציב אסיר כאמור, אלא אם כן שוכנע כי האסיר ראוי לשחרור וכי שחרורו אינו מסכן את שלום הציבור."

מוצע להחליף סעיף זה ולהקנות את הסמכות המוקנית בו כיום לנציב, ליחידה לשחרור ממאסרים קצרים, וכן להגדיל את אוכלוסיית האסירים שעניינם יידון לפני יחידה זו, הכול כמפורט להלן.

לסעיף קטן (א)

מוצע לקבוע מיהם האסירים שהיחידה לשחרור ממאסרים קצרים תהיה מוסמכת לדון בעניין שחרורם על-תנאי. על פי המוצע, תהיה היחידה מוסמכת לדון בעניינם של כלל האסירים הנושאים עונש מאסר העולה על שלושה חודשים ואינה עולה על שישה חודשים – אותם אסירים שנכנסים לגדר סעיף 2 לחוק בנוסחו היום ונציב בתי הסוהר מוסמך להחליט בעניינם (פסקה 1).

עוד מוצע כי היחידה תהיה מוסמכת לדון גם בעניינם של אסירים הנושאים עונש מאסר העולה על שישה חודשים ואינה עולה על שנה, זאת למעט שתי אוכלוסיות אסירים שלגביהן תישאר הסמכות בידי ועדת השחרורים, בדומה למצב כיום: הראשונה – אסירים שהם קטינים, ואשר לגביהם יש חשיבות כי יובאו לדיון לפני ועדת השחרורים; והשנייה – אסירים אשר נדרשת לגביהם חוות דעת כמפורט בסעיפים 11 ו-12 לחוק, קרי – אסירים

ג) בקשה כאמור בסעיף קטן (א)1 לעניין אסיר שהוא קטין במועד תום שני שלישים מתקופת מאסרו, יכול שתוגש גם בידי סוהר כהגדרתו בפקודת בתי הסוהר בדרגת רב כלאי ומעלה, בבית הסוהר שבו מוחזק האסיר, שהנציב מינה לכך.

א) אסיר, למעט אסיר עולם, שהוא אחד מאלה, ושנשא שני שלישים לפחות מתקופת המאסר שעליו לשאת, רשאית ועדת השחרורים, לבקשתו, לשחררו על-תנאי מנשיאת יתרת תקופת המאסר:

3. שחרור על-תנאי – ועדת שחרורים

1) אסיר הנושא עונש מאסר לתקופה העולה על שנה;

2) אסיר הנושא עונש מאסר לתקופה העולה על שישה חודשים, שהוא קטין במועד תום שני שלישים מתקופת המאסר שעליו לשאת או שהוא אסיר כאמור בסעיפים 11 ו-12.

ב) ועדת השחרורים לא תשחרר אסיר כאמור בסעיף קטן (א), אלא אם כן שוכנעה כי הוא ראוי לשחרור וכי שחרורו אינו מסכן את שלום הציבור”

4. בסעיף 4 לחוק העיקרי, במקום כותרת השוליים יבוא “שחרור על-תנאי ממאסר ממושך תיקון סעיף 4 – ועדת שחרורים מיוחדת”.

5. בסעיף 5 לחוק העיקרי, במקום כותרת השוליים יבוא “שחרור על-תנאי ממאסר עולם ועדת שחרורים מיוחדת”.

6. לפני סעיף 9 לחוק העיקרי יבוא:

הוספת כותרת סימן ב' לפרק ב'

“סימן ב': שחרור על-תנאי בידי ועדת שחרורים”.

ד ב ר י ה ס ב ר

לסעיף קטן (ג)

כאמור, אלא אם כן שוכנעה כי האסיר ראוי לשחרור וכי שחרורו אינו מסכן את שלום הציבור”.

כאמור, מוצע להותיר בסעיף זה את עיגונה של סמכות השחרור על-תנאי בידי ועדת השחרורים, בשינוי הגדרת אוכלוסיית האסירים שבעניין שחרורם על-תנאי תהיה ועדת השחרורים מוסמכת לדון.

על פי המוצע, תהיה ועדת השחרורים מוסמכת לדון בעניינם של כלל האסירים הנושאים עונש מאסר לתקופה העולה על שנה וכן בעניינם של אסירים משני סוגים: אסירים הנושאים עונש מאסר לתקופה שבין 6 ל-12 חודשי מאסר ונדרשות בעניינם חוות דעת מקצועיות לפי סעיפים 11 ו-12 לחוק, ואסירים הנושאים עונש מאסר לתקופה שבין 6 ל-12 חודשי מאסר ושיהיו קטנים במועד שבו ישלימו נשיאת שני שלישים מתקופת המאסר שעליהם לשאת, כמפורט לעיל.

בדומה לסעיף (ב) המוצע, מוצע להותיר על כנן את אמות המידה להפעלת הסמכות לשחרור על-תנאי של אסיר בידי ועדת השחרורים (ראו סעיף 3 סיפה לחוק), ובהתאם, הוועדה לא תשחרר אסיר אלא אם כן שוכנעה כי הוא ראוי לשחרור וכי שחרורו אינו מסכן את שלום הציבור.

מוצע לקבוע, לעניין אסיר שהוא קטין הנושא עונש מאסר העולה על שלושה חודשים ואינו עולה על שישה חודשים, כי הגשת בקשה לשחרור על-תנאי, בידו, ליחידה לא תהיה תנאי לקיום דיון בעניינו, אלא גם סוהר בדרגת רב-כלאי ומעלה המשרת בבית הסוהר שבו מוחזק האסיר, ושהנציב מינהו לכך, יוכל להגיש את הבקשה בשם הקטין. זאת, כדי להבטיח שכלל הקטנים יקבלו הזדמנות לבחינת עניינם בידי היחידה לשחרור ממאסרים קצרים, גם אם מסיבה כלשהי הם נמנעו מהגשת בקשה כאמור. על פי המוצע, המועד הקובע לעניין היותו של האסיר קטין, הוא המועד שבו השלים אותו אסיר נשיאת שני שלישים מתקופת מאסרו.

לסעיף 3 המוצע

סעיף 3 לחוק עניינו בסמכות לשחרור על-תנאי של אסירים שנדונו לתקופת מאסר העולה על שישה חודשים, והוא קובע כי “אסיר, למעט אסיר עולם, הנושא עונש מאסר לתקופה העולה על שישה חודשים, שנשא לפחות שני שלישים מתקופת המאסר שעליו לשאת, רשאית ועדת שחרורים, לבקשתו, לשחררו על-תנאי מנשיאת יתרת תקופת המאסר; ואולם לא תשחרר ועדת השחרורים אסיר

7. תיקון סעיף 13 בסעיף 13(א) ו-1(ה) לחוק העיקרי, במקום "חוק זה" יבוא "פרק זה בידי הוועדה".
8. אחרי סעיף 19 לחוק העיקרי יבוא:

"סימן ג': שחרור על-תנאי בידי היחידה לשחרור

ממאסרים קצרים

שיקולי היחידה 19ב. (א) בבואה להחליט אם ראוי אסיר לשחרור על-תנאי, תשקול היחידה לשחרור ממאסרים קצרים את השיקולים האמורים בסעיף 9 ולשם כך תביא בחשבון, בין השאר, את הנתונים המנויים בפסקאות (1) עד (8) ו-10 של אותו סעיף, בשינויים אלה:

- (1) בפסקה (4), לפני "בועדות" יקראו "ביחידה לשחרור ממאסרים קצרים או";
- (2) במקום פסקה (7) יקראו:

"(7) חוות דעת על האסיר שנתנו שירות בתי הסוהר, משטרת ישראל או רשויות הביטחון";

(ב) ההוראות לפי סעיפים 11 ו-12 לא יחולו לעניין החלטת היחידה לשחרור ממאסרים קצרים, ואולם לעניין החלטה על שחרור על-תנאי של אסיר כאמור בסעיף 12, תשקול היחידה לשחרור ממאסרים קצרים הערכת מסוכנות כאמור בסעיף 3ג(1) לחוק הגנה על הציבור מפני ביצוע עבירות מין, אם הועברה לה.

ד ב ר י ה ס ב ר

קטן (א) כנוסחו המוצע. בכלל זה תשקול היחידה לשחרור ממאסרים קצרים נתונים הנוגעים להליך שבו הורשע האסיר, להליכים נוספים בעניינו, החלטות קודמות של ועדות השחרורים או של היחידה לגביו, וכן מידע מפורט על אודות התנהגותו בתקופת מאסרו.

יצוין כי על אף שבין השיקולים שתשקול היחידה נמנים גם קיומם של קנס או פיצוי שהאסיר חויב בהם בגור הדין, האם שילמם, ואם לא עשה כן – מהן הסיבות לכך (ראו פסקה (1) של סעיף 9 לחוק, המוחלת בסעיף קטן (א)), הרי ששיקול זה אינו מהווה תנאי לשחרור על-תנאי של האסיר.

עוד יצוין, כי היחידה לשחרור ממאסרים קצרים תוכל על פי המוצע להביא בחשבון חוות דעת של הרשות לשיקום האסיר, אם ניתנה לגבי האסיר (ראו פסקה (8) של סעיף 9 לחוק, המוחלת בסעיף קטן (א)). בלומה, עצם קיומה של חוות דעת כזו אינו מהווה תנאי לשחרור על-תנאי בידי היחידה.

עוד תשקול היחידה נתונים אישיים הנוגעים לאסיר, לרבות מצבו המשפחתי וכן גילו – למשל היותו של האסיר קטין או קשיש (ראו פסקה 10 של סעיף 9 לחוק, המוחלת בסעיף קטן (א)).

לסעיף קטן (ב)

סעיפים 11 ו-12 לחוק מחייבים את ועדת השחרורים, טרם החלטה על שחרורו על-תנאי של אסיר הנושא עונש מאסר בשל עבירת אלימות או מין בתוך המשפחה או

סעיף 7 סעיף 13(א) ו-1(ה) לחוק קובע תנאי שחרור שהם חלק אינטגרלי מכל החלטה על שחרור על-תנאי של אסיר. מוצע לתקן את הסעיף האמור כך שיובהר כי תנאי השחרור הקבועים בו, כמו גם שאר ההוראות הנכללות על פי המוצע בסימן ב' לפרק ב' לחוק, חלים על אסיר ששוחרר בידי ועדת השחרורים. לתחולת ההוראות סעיף 13 לחוק לעניין אסיר שעניינו נדון בידי היחידה, ראו להלן דברי ההסבר לסעיף 19 ג לחוק כנוסחו המוצע בסעיף 8 להצעת החוק.

סעיף 8 בהמשך לסעיף 2 לחוק, כנוסחו המוצע כללי בסעיף 3 להצעת החוק, אשר קובע את סמכות היחידה לשחרור ממאסרים קצרים לדון ולהחליט בבקשות לשחרור על-תנאי של אסירים כמפורט באותו סעיף, מוצע להסדיר בסימן ג' לפרק ב' כנוסחו המוצע היבטים שונים של פעילות היחידה, על דרך של החלת ההוראות הרלוונטיות בפרק ב', המסדירות את פעילותן של ועדות השחרורים, גם על פעילותה של היחידה, בשינויים המתחייבים מן ההבדל באופי הגופים ובגדר סמכותם.

לסעיף 19 ב המוצע

לסעיף קטן (א)

מוצע לקבוע כי השיקולים שתשקול היחידה לשחרור ממאסרים קצרים בבואה לקבוע אם האסיר ראוי לשחרור על-תנאי, ובכלל זה הנתונים שתיבא בחשבון, הם בעיקרם אותם שיקולים ונתונים שעל ועדת השחרורים להביא בחשבון (ראו סעיף 9 לחוק), בשינויים כמפורט בסעיף

19.g. (א) על שחרורו על-תנאי של אסיר לפי פרק זה בידי היחידה לשחרור ממאסרים קצרים יחולו ההוראות לפי סעיפים 13(א) ו-14(ה) עד (ו), בשינויים המחוייבים.

(ב) היחידה לשחרור ממאסרים קצרים רשאית להתנות את שחרורו של אסיר בתנאים נוספים.

(ג) היחידה לשחרור ממאסרים קצרים רשאית, בכל עת, עד תום תקופת התנאי, לשנות לפי שיקול דעתה את תנאי השחרור שנקבעו לפי הוראות סעיף קטן (ב), ובלבד שנתנה לאסיר הזדמנות לטעון את טענותיו בכתב; היחידה לא תקבל החלטה לפי סעיף קטן זה אלא לאחר שנתנה למשטרת ישראל או לרשויות הביטחון, לפי העניין, הזדמנות להעביר לה את עמדתן בעניין.

ד ב ר י ה ס ב ר

בהערכות מסוכנות מינית שהוכנו בסמיכות זמנים יחסית למועד הדין בבקשה לשחרור על-תנאי ועל כן יכולות לספק ליחידה לשחרור ממאסרים קצרים מידע רלוונטי נוסף לשם קבלת החלטה בעניינו של האסיר. עם זאת, כדי להבטיח את יעילות פעילותה של היחידה, מוצע שלא להתנות את החלטתה בכך שתועבר אליה הערכת מסוכנות כאמור.

לסעיף 19 המוצע

לסעיף קטן (א)

התנאים שבהם ניתן להתנות שחרור על-תנאי ממאסר בידי ועדת השחרורים קבועים בסעיף 13 לחוק. מוצע לקבוע, לצד החלת התנאי הבסיסי לשחרור הקבוע בסעיף 13(א) לחוק, קרי – האיסור לעבור עבירת עוון או פשע בתקופת התנאי, כי היחידה לשחרור ממאסרים קצרים תוכל להתנות שחרור על-תנאי בידה בתנאים דומים בעיקרם לאלה שוועדות השחרורים מוסמכות לקבוע מכוח סעיף 13 האמור. על פי המוצע, תוכל היחידה להתנות את שחרורו של אסיר בתנאי השחרור הקבועים בסעיף 13(ג) ו-14(ד) לחוק – לעניין חובת התייצבות של האסיר במשטרה, ואיסור יציאה מהארץ בתקופת התנאי, ובמגבלות הקבועות בסעיף 13(ה) לחוק, והכול בשינויים המחוייבים.

כמו כן, יחולו לעניין שחרור על-תנאי בידי היחידה הוראות סעיף 14 לחוק שלפיו אם החליטה היחידה לשחרר על-תנאי אסיר, היא יתן לו רישיון שיפורט בו תנאי השחרור, ואתו אסיר יידרש לשאת את הרישיון במהלך תקופת התנאי ולהציגו לטוטה, אם דרש זאת.

לסעיף קטן (ב)

מוצע לאפשר ליחידה לשחרור ממאסרים קצרים להתנות שחרור על-תנאי של אסיר בתנאים נוספים, כפי שתראה לנכון, לרבות לבקשת האסיר. סמכות דומה נתונה כיום לוועדות השחרורים לפי סעיף 13(ב) לחוק.

לסעיף קטן (ג)

מוצע להסמיך את היחידה לשחרור ממאסרים קצרים לשנות את תנאי השחרור שקבעה, לאחר שנתנה לאסיר המשוחרר הזדמנות להעביר לה את טענותיו בכתב, וכן לאחר שאפשרה למשטרת ישראל או לרשויות הביטחון, לפי העניין (ראו סעיף 7(ג) לחוק כפי שהוחל לעניין שחרור

אסיר הנושא עונש מאסר בשל עבירת מין או הלוקה בנפשו, לקבל חוות דעת מקצועית מיוחדת כמפורט באותם סעיפים. כאמור, הצורך לקבל חוות דעת מסוג זה, כעניין שבחובה, והקושי בהכנת חוות דעת כאמור בלוחות הזמנים הנדרשים, במיוחד כשמדובר בשחרור ממאסר לתקופה קצרה, הם בין הגורמים לעיכוב החל לא אחת בהליכי השחרור על-תנאי בידי ועדת השחרורים, אשר עומד בבסיס ההסדר המוצע בהצעת חוק זו.

מוצע כי היחידה לשחרור ממאסרים קצרים תוכל לקבל החלטה בבקשה לשחרור על-תנאי ממאסר שהגיש אסיר כאמור בסעיפים 11 ו-12 לחוק, אשר נושא עונש מאסר העולה על שלושה חודשים ואינו עולה על שישה חודשים, בלא חוות הדעת הנדרשות לפי אותם סעיפים. מדובר באסירים אשר תקופת המאסר שנגזרה עליהם היא קצרה, וממילא גם יתרת מאסרם לאחר ריצוי שני שלישים מתקופת המאסר כאמור היא קצרה. לגבי אסירים כאמור אין מקום להתנות מתן החלטה בעניינם בקבלת כלל חוות הדעת המפורטות בסעיפים האמורים, הן משום שהניסיון מלמד כי לא ניתן להכין חוות דעת מקצועיות כאמור בפרק הזמן הרלוונטי למאסרים קצרים כל כך, והן משום שלנוכח תקופת המאסר הקצרה, על פי רוב קשה להצביע על תהליכים משמעותיים שעבר האסיר מאז נגזר דינו ובמהלך תקופת ריצוי עונשו, וניתן להסתמך לשם קבלת החלטה בעניינו, במידה רבה על המידע המצוי בתיק האסיר.

בהתאם לאמור לעיל, ובמטרה להבטיח שהיחידה תפעל בצורה מיטבית, מוצע כי החומר שיונח לפניה יהיה בעיקרו חומר הנמצא בידי שירות בתי הסוהר או חומר שנערך בידי גורמי המקצוע בשירות בתי הסוהר, וכן מספר מצומצם של מסמכים נוספים כמפורט בסעיף קטן (א) של סעיף 19 המוצע. לצד זאת, מוצע לקבוע כי בבואה לקבל החלטה על שחרורו על-תנאי של אסיר לפי סעיף 12 לחוק, הנושא עונש מאסר בשל עבירת מין, הרי שככל שקיימת בעניינו של האסיר הערכת מסוכנות לפי אותו סעיף אשר הוכנה לצורך מתן גזר הדין בעניינו או לצורך הוצאת צו פיקוח לפי סעיף 12 לחוק הגנה על הציבור מפני ביצוע עבירות מין, התשס"ו-2006 (להלן – חוק הגנה על הציבור מפני ביצוע עבירות מין), והערכת המסוכנות הועברה אל היחידה, היא תשקול גם אותה בין שיקוליה. מדובר

19 (א) היחידה לשחרור ממאסרים קצרים תדון ותחליט בבקשה לשחרור על-תנאי על יסוד הבקשה והמסמכים שהוגשו ליחידה בקשר לאותה בקשה; דיון כאמור יתקיים שלא בנוכחות האסיר או בא כוחו, ואולם היחידה לשחרור ממאסרים קצרים רשאית, במקרים חריגים, לאפשר לאסיר לטעון את טענותיו לפניו; אפשרה היחידה כאמור, רשאית היא לאפשר גם לגורם כאמור בסעיף 9(7), כנוסחו המובא בסעיף 19(א)2, לטעון את טענותיו לפניו.

19 (ב) היחידה לשחרור ממאסרים קצרים תביא בחשבון, לצורך החלטתה, כל מידע הנוגע לעניין שהובא לפניו, לרבות מידע שלדעת הגורם שמסר אותו ליחידה גילוי לאסיר עלול לפגוע בביטחון המדינה או בעניין ציבורי חשוב אחר (בסעיף זה – מידע חסוי); מידע חסוי כאמור לא יימסר לאסיר; היחידה לשחרור ממאסרים קצרים תציין בהחלטתה אם הונח לפניו מידע חסוי כאמור וכן תכלול פרטים או תמצית של המידע החסוי, בנוסח שהעביר הגורם שמסר את המידע, ככל שסבר הגורם האמור שניתן לעשות כן בלי לפגוע בביטחון המדינה או בעניין הציבורי האחר.

ד ב ר י ה ס ב ר

היחידה לאסיר לטעון את טענותיו לפניו בעל-פה, מוצע כי היחידה תהיה רשאית לאפשר גם לגורם מהגורמים המנויים בסעיף 9(7) לחוק, כפי שהוחל על דיוני היחידה בסעיף 19(א)2(2) המוצע, לטעון את טענותיו לפניו.

בסעיף קטן (ב) מוצע לקבוע כי היחידה לשחרור ממאסרים קצרים תהיה מוסמכת, ככל רשות מינהלית אחרת, לעיין בכל מידע שהוגש לה, גם אם הוא מידע חסוי כאמור באותו סעיף קטן (להלן – מידע חסוי). אם אכן הונח לפניו מידע חסוי, תידרש היחידה לציין זאת בהחלטתה וכן תכלול בהחלטה פרטים בדבר המידע האמור או תמצית של המידע, כפי שנוסחו בידי הגורם שהעביר לה את המידע החסוי, אך זאת רק ככל שאותו גורם סבור כי ניתן לעשות כן בנסיבות העניין בלי לפגוע באינטרסים שלשם ההגנה עליהם לא ניתן לדעתו למסור את המידע לאסיר – ביטחון המדינה או אינטרס ציבורי אחר. פרטים או תמצית כאמור יאפשרו לאסיר לעמוד על נימוקי ההחלטה ועל טיבו הכללי של המידע שעליו הסתמכה היחידה בהחלטתה. כפי שעולה מנוסחו של סעיף קטן זה, המידע החסוי עצמו לא יימסר לאסיר.

ככל שתוגש עתירה על החלטת היחידה לפי סעיף 25(א)1 לחוק, כנוסחו המוצע בסעיף 15 להצעת החוק, יחולו לעניין זה סדרי הדיון וההלכות הקיימים בעניין הצגת מידע חסוי לפני בית המשפט לעניינים מינהליים.

על-תנאי בידי היחידה בסעיף 19(א)2(2) המוצע, להעביר את עמדתן לעניין שינוי תנאי השחרור.

לסעיף 19 ד המוצע

כאמור, תכלית התיקון המוצע בחוק זה היא להבטיח מנגנון ייעודי מיטבי לבחינת בקשות לשחרור על-תנאי של אסירים שנשפטו לתקופות מאסר קצרות. בהתאם, מוצע לקבוע בסעיף 19 המוצע סדרי דיון שיאפשרו דיון בבקשות כאמור בהתבסס על מידע ומסמכים רלוונטיים בלבד, זאת בשונה מסדרי הדיון הקבועים לעניין הדיון בוועדות השחרורים, בסעיף 15 לחוק, שלפיהם ההליך לפני הוועדות מתנהל ככלל בנוכחות האסיר ובאי כוחו.

בסעיף קטן (א) מוצע לקבוע כי דיוני היחידה לשחרור ממאסרים קצרים יתקיימו על דרך הכתב, כמקובל בהליכים מינהליים רבים אחרים ובשונה מהמקובל בהליך אדברסרי; על בסיס הבקשה לשחרור על-תנאי והמסמכים בכתב שהוגשו ליחידה בקשר לאותה בקשה על פי ההסדר המוצע בהצעת חוק זו.

לצד העמדת בקשת האסיר לשחרור על-תנאי בבסיס ההליך המתקיים לפני היחידה, מוצע לקבוע כי היחידה תוכל לאפשר לאסיר עצמו, במקרים חריגים, לטעון את טענותיו לפניו בעל-פה. זאת, למשל, אם סברה כי יש מקום להתרשמות בלתי-אמצעית שלה מן האסיר בנסיבות העניין, או שיש סיבה אחרת שבשלה מוצדק לאפשר לו להשמיע את טיעונו בעל-פה לפניו. במקרה שבו איפשרה

(ג) החלטת היחידה לשחרור ממאסרים קצרים תהיה מנומקת ותיחתם בידי חבריה; העתק מן ההחלטה יימסר לאסיר וכן יועבר למשטרת ישראל ובמקרים המתאימים גם לרשויות הביטחון, ואם הותנה השחרור על-תנאי בתנאים כאמור בסעיף 13(ג) כפי שהוחל בסעיף 19(א) – גם לשירות המבחן או לרשות לשיקום האסיר, לפי העניין.

סדרי עבודת היחידה לשחרור ממאסרים קצרים 19ה. הנציב רשאי לקבוע בפקודות נציבות בתי הסוהר כמשמעותן בסעיף 80א(ב) לפקודת בתי הסוהר, את סדרי עבודת היחידה לשחרור ממאסרים קצרים, ככל שלא נקבעו בחוק זה.

9. בסעיף 20 לחוק העיקרי – תיקון סעיף 20

(1) בסעיף קטן (א), אחרי "ששחרר על-תנאי" יבוא "לפי הוראות פרק ב";

(2) בסעיף קטן (ב), במקום "על ידה או" יבוא "על ידה או על ידי היחידה לשחרור ממאסרים קצרים, לפי העניין, או".

10. בסעיף 21(א) לחוק העיקרי, אחרי "אסיר ששחרר על-תנאי" יבוא "לפי הוראות סימן ג' לפרק ב' והפר תנאי מן התנאים האמורים בסעיף 13(א) ו-13(ה), כפי שהוחל לגביו בסעיף 19(א), או תנאי כאמור בסעיף 19(ב), וכן אסיר ששחרר על-תנאי לפי הוראות סימן ב' לפרק ב".

11. בסעיף 21ב לחוק העיקרי, אחרי "ששחרר על-תנאי" יבוא "לפי הוראות פרק ב". תיקון סעיף 21

12. בסעיף 22(א) לחוק העיקרי, ברישה, אחרי "של אסיר" יבוא "לפי הוראות פרק ב". תיקון סעיף 22

13. בסעיף 23 לחוק העיקרי – תיקון סעיף 23

(1) בסעיף קטן (א), אחרי "ששחרר על-תנאי" יבוא "לפי הוראות פרק ב";

(2) בסעיף קטן (ב), אחרי "ששחרר על-תנאי" יבוא "לפי הוראות פרק ב", במקום "אם קבעה" יבוא "אם נקבע" ובמקום "תדווח לה על" יבוא "תדווח ליחידה לשחרור ממאסרים קצרים או לוועדה, לפי העניין, על".

ד ב ר י ה ס ב ר

לסעיף קטן (ג)

עונש מאסר לתקבל בדיון בנוכחות האסיר, כשהוא מיוצג על פי בחירתו, ובנוכחות בא כוח היועץ המשפטי לממשלה, ולאחר שניתנה לאסיר זכות טיעון בעל-פה, ומאחר שההליך לפני היחידה לשחרור ממאסרים קצרים, ככלל, אינו הליך כאמור, מוצע להקנות את הסמכות לבטל שחרור על-תנאי שהחליטה עליו היחידה לשחרור ממאסרים קצרים, לוועדת השחרורים. פרק ג' לחוק יחול, אם כן, בשינויים המוצעים בהצעת חוק זו והמפורטים להלן, הן לעניין שחרור על-תנאי שהחליטה עליו ועדת השחרורים והן לעניין שחרור על-תנאי שהחליטה עליו היחידה.

מוצע אם כן לתקן הוראות שונות בפרק ג' לחוק, כך שיובהר כי סמכות ועדת השחרורים לדון בביטול שחרור על-תנאי בנסיבות השונות הקבועות באותו פרק, קרי – ביטול כאמור בשל עבירה נוספת בתקופת התנאי (סעיף 20 לחוק); ביטול בשל הפרת תנאי מן התנאים האמורים בסעיף 13(א) ו-13(ג) עד (ה) לחוק אשר חלים לעניין אסיר ששחרר בידי היחידה מכוח סעיף 19 המוצע; ביטול בשל שחרור על יסוד מידע כוזב (סעיף 21 לחוק); וכן ביטול בנסיבות האמורות לאחר תום תקופת התנאי (סעיף 22 לחוק). תהיה נתונה לה גם לגבי שחרור על-תנאי שהחליטה

בשל מאפייני עבודת היחידה לשחרור ממאסרים קצרים, ובדומה לרשויות מינהליות אחרות, מוצע לקבוע כי העתק מהחלטת היחידה, על נימוקה, יועבר לאסיר כמו כן מוצע לקבוע כי העתק כאמור יועבר גם למשטרת ישראל, ובמקרים המתאימים לרשויות הביטחון, לשם יידוען בדבר החלטת השחרור ותנאיה, ככל שנקבע, וכן לשירות המבחן או לרשות לשיקום האסיר, אם השחרור הותנה בעמידה בתכנית טיפולית או שיקומית בפיקוחם של גורמים אלה.

לסעיף 19 המוצע

מוצע להסמיך את הנציב לקבוע בפקודות נציבות בתי הסוהר, הנקבעות מכוח סעיף 80(א) לפקודת בתי הסוהר [נוסח חדש], התשל"ב-1971 (להלן – פקודת בתי הסוהר), הוראות הנוגעות לסדרי עבודת היחידה לשחרור ממאסרים קצרים, בעניינים כאמור שלא הוסדרו בחוק.

סעיפים פרק ג' לחוק עניינו בסמכות ועדת השחרורים 9 עד 13 לבטל שחרור על-תנאי של אסיר בנסיבות שונות כקבוע בו. מאחר שראוי כי החלטה בדבר ביטול שחרור על-תנאי והחזרת האסיר לשאת

- תיקון כותרת פרק ד' בכותרת פרק ד' לחוק העיקרי, במקום "ועדת שחרורים" יבוא "היחידה לשחרור ממאסרים קצרים, ועדת שחרורים". 14
- תיקון סעיף 25 15. בסעיף 25 לחוק העיקרי –
- (1) בכותרת השוליים, במקום "נגד הוועדה" יבוא "נגד היחידה לשחרור ממאסרים קצרים או הוועדה";
- (2) במקום סעיף קטן (א) יבוא:
- "(א) (1) האסיר רשאי להגיש עתירה נגד החלטה של היחידה לשחרור ממאסרים קצרים.
- (2) האסיר ובא כוח היועץ המשפטי לממשלה רשאים להגיש עתירה נגד החלטה של הוועדה, בכפוף להוראות סעיף 26(ד);"
- (3) בסעיף קטן (ב), במקום "עתירה תוגש" יבוא "עתירה כאמור בסעיף קטן (א)(1) או (2) (להלן – עתירה) תוגש";
- (4) בסעיפים קטנים (ג) עד (ה), המילים "לפי סעיף קטן (א)" – יימחקו.
- תיקון כותרת פרק ו' לחוק העיקרי, במקום "ועדות שחרורים" יבוא "היחידה לשחרור ממאסרים קצרים, ועדות שחרורים". 16
- הוספת סעיף 31 17. לפני סעיף 32 לחוק העיקרי, מתחת לכותרת פרק ו' יבוא:
- "היחידה לשחרור ממאסרים קצרים 31. (א) בשירות בתי הסוהר תפעל יחידה שתדון ותחליט בבקשות לשחרור על-תנאי ממאסר של אסירים לפי סעיף 2.
- (ב) נציב בתי הסוהר, בהסכמת השר לביטחון הפנים, ימנה לחברי היחידה האמורה בסעיף קטן (א) שלושה סוהרים כמפורט להלן:
- (1) סוהר בכיר הכשיר להיות שופט שלום, והוא יעמוד בראש היחידה;
- (2) קצין שירות בתי הסוהר בעל השכלה משפטית וניסיון בתחום הכליאה;

ד ב ר י ה ס ב ר

- עליו היחידה לפי הוראות סימן ב' לפרק ב', כנוסחו המוצע בהצעת חוק זו.
- בהמשך לתיקון המוצע לעיל לעניין סמכות ועדת השחרורים, מוצע לתקן את סעיף 23 לחוק כך שיובהר כי סדרי הדיון בהפרת תנאי שחרור הקבועים בו חלים גם על דיון כאמור בעניינו של אסיר ששחרר על-תנאי בידי היחידה.
- סעיפים פרק ד' לחוק קובע הוראות לעניין עתירה נגד החלטת ועדת השחרורים – הזכות לעתור סמכות בית המשפט הדין בעתירה, עיכוב שחרור בנסיבות הקבועות בסעיף 27 לחוק והעובדה שמדובר בעתירה מינהלית. מוצע לתקן את סעיף 25 לחוק ולעגן בו גם את זכותו של אסיר שעניינו נדון בידי היחידה לשחרור ממאסרים קצרים, להגיש עתירה נגד ההחלטה לבית המשפט המחוזי בשבתו כבית משפט לעניינים מינהליים, לפי הוראות פרק ד' האמור.
- סעיפים פרק ו' לחוק מסדיר את דרכי מינוין וסדרי עבודתן של ועדות שחרורים וועדות שחרורים מיוחדות. מוצע לעגן, בסעיף 31 כנוסחו המוצע, במסגרת פרק ו' האמור את מינויה ופעולתה של היחידה לשחרור ממאסרים קצרים. על פי המוצע, נציב בתי הסוהר ימנה לחברי היחידה, בהסכמת השר לביטחון הפנים, שלושה סוהרים, כמפורט להלן: בראש היחידה יעמוד קצין שירות בתי הסוהר שהוא סוהר בכיר כהגדרתו בפקודת בתי הסוהר, אשר כשיר להתמנות לשופט של בית משפט שלום; ולצדו יהיו חברים ביחידה שני קציני שירות בתי הסוהר – האחד בעל השכלה משפטית וניסיון בתחום הכליאה והשני בעל חמש שנות ניסיון בתחום של עבודה סוציאלית, פסיכולוגיה או חינוך.
- בסעיף קטן (ב) מוצע להסדיר, בדומה לקבוע בסעיף 34(ב) לחוק לעניין ועדות שחרורים, את מינויו של מזכיר היחידה, אשר יהיה אחראי להיבטים התפעוליים של עבודת היחידה.

(3) קצין שירות בתי הסוהר שלו חמש שנות ניסיון באחד מהתחומים האלה: עבודה סוציאלית, פסיכולוגיה או חינוך.

(ג) נציב בתי הסוהר ימנה סוהר שישימש מזכיר ליחידה האמורה בסעיף קטן (א); המזכיר יהיה אחראי על קביעת מועדי התכנסות היחידה, על סדרי עבודתה, על ריכוז נתונים ומסמכים הנחוצים לה לשם עבודתה ועל העברת החלטותיה לאסיר ולמשטרת ישראל ובמקרים המתאימים גם לרשויות הביטחון, לרשות לשיקום האסיר או לשירות המבחן, לפי העניין.

(ד) בסעיף זה, "סוהר" ו"סוהר בכיר" – כהגדרתם בפקודת בתי הסוהר.

18. בסעיף 36 לחוק העיקרי, במקום "הועדה" יבוא "היחידה לשחרור ממאסרים קצרים והוועדה".

19. בחוק זכויות נפגעי עבירה, התשס"א-2001³ –

תיקון חוק זכויות נפגעי עבירה

(1) בסעיף 2, אחרי ההגדרה "חוק סדר הדין הפלילי" יבוא:

"חוק שחרור על-תנאי ממאסר" – חוק שחרור על-תנאי ממאסר, התשס"א-2001;

(2) בסעיף 19 –

(א) בכותרת השוליים, אחרי "עמדה" יבוא "לפני היחידה לשחרור ממאסרים קצרים או";

(ב) בסעיף קטן (א), במקום "הודעה לפי הוראות סעיף 10 על מועד הבאת הנידון לדיון לפני ועדת שחרורים" יבוא "לפי הוראות סעיף 10 הודעה כמפורט להלן", במקום "לפני הוועדה" יבוא "לפני היחידה לשחרור ממאסרים קצרים או הוועדה, לפי העניין" ובמקום "משחרור הנידון" יבוא "משחרור הנידון";

(1) הודעה על מועד תום שני שלישים מתקופת מאסרו של הנידון, שבו ראית היחידה לשחרור ממאסרים קצרים להחליט בבקשה לשחרור על-תנאי של הנידון לפי סעיף 2;

ד ב ר י ה ס ב ר

בהעדר טעם מהותי להבחנה בין נפגעי עבירה שמי שפגע בהם נשפט למאסר העולה על שלושה חודשים ואינו עולה על שישה חודשים – ועניינו של האסיר שפגע בהם יידון כעת בידי היחידה לשחרור ממאסרים קצרים – לבין נפגעי עבירה אחרים, מוצע לתקן את סעיף 19 לחוק זכויות נפגעי עבירה, כך שגם לנפגע עבירה שמי שפגע בו נידון לתקופת מאסר קצרה כאמור תהיה זכות להביע את עמדתו בכתב באשר לסיכון הנשקף משחרור הנידון, והוא יעשה כן לפני היחידה למאסרים קצרים. זאת ועוד, עמדת נפגע העבירה יכולה לספק ליחידה מידע רלוונטי נוסף בקבלת החלטתה.

מאחר שעל פי המוצע תמשיך ועדת השחרורים לדון בעניינם של אסירים שנגזר עליהם עונש מאסר העולה על שישה חודשים בשל עבירות מין או אלימות במשפחה (ראו סעיף 2(א)(2) לחוק כנוסחו המוצע בסעיף 3 להצעת

סעיף 18 מוצע לתקן את סעיף 36 לחוק ולקבוע כי כשם שהוראות פקודת הראיות אינן חלות על דיוני ועדת השחרורים ועל עתירה, בקשת רשות ערעור וערעור לפי החוק, כך הן לא יחולו על דיוני היחידה לשחרור ממאסרים קצרים.

סעיף 19 בסעיף 19 לחוק זכויות נפגעי עבירה התשס"א-2001 (להלן – חוק זכויות נפגעי עבירה), ניתנה לנפגע עבירת מין או אלימות כהגדרתה באותו חוק (להלן – נפגע עבירה) זכות להביע עמדה בכתב לפני ועדת שחרורים לעניין הסיכון הצפוי משחרורו של הנידון, ולא ניתנה לנפגע כאמור זכות דומה לגבי שחרורו של אסיר שנדון לעונש מאסר לתקופה העולה על שלושה חודשים ואינה עולה על שישה חודשים ואשר בהתאם לסעיף 2 לחוק שחרור על-תנאי ממאסר בנוסחו כיום, עניינו נדון לפני הנציב.

³ ס"ח התשס"א, עמ' 183; התשע"ז, עמ' 29.

(2) הודעה על מועד הבאת הנידון לדיון לפני ועדת שחרורים;

(ג) במקום סעיף קטן (ב) יבוא:

"(ב) בסעיף זה, "ועדת שחרורים" ו"היחידה לשחרור ממאסרים קצרים" – כהגדרתן בחוק שחרור על-תנאי ממאסר";

(3) בתוספת רביעית, במקום פרט 3 יבוא:

הגוף המוסר מידע	השלב
שירות בתי הסוהר.	3. מועד תום שני שלישים מתקופת מאסרו של נידון שהוא אסיר כהגדרתו בסעיף 2 לחוק שחרור על-תנאי ממאסר, או מועד הבאת הנידון לפני ועדת השחרורים, לפי הוראות אותו חוק; יידוע לגבי שלב זה יכלול גם הודעה על זכותו של הנפגע להביע את עמדתו לפני היחידה לשחרור ממאסרים קצרים או לפני ועדת השחרורים, לפי הוראות סעיף 19

ד ב ר י ה ס ב ר

שאליו מזומנים האסיר ובא כוח היועץ המשפטי לממשלה, הרי שהיחידה לשחרור ממאסרים קצרים אינה מקיימת דיון בבקשה במעמד הצדדים, וממילא לא נקבע מועד לדיון, דבר שמאפשר ליחידה גמישות בניהול פעילותה.

זכותו של נפגע עבירה להביע את עמדתו בכתב לפני ועדת שחרורים, וכעת, גם לפני היחידה לשחרור ממאסרים קצרים, כאמור בסעיף 19 לחוק זכויות נפגעי עבירה כתיקונו המוצע, מבוססת על זכותו של נפגע כאמור, לפי סעיף 10 לאותו חוק, לקבל מידע על מאסר או משמורת אחרת של אסיר, משורה של גופים המנויים בתוספת הרביעית לחוק האמור (להלן – התוספת הרביעית). לפי פרט 3 לאותה תוספת, נדרש שירות בתי הסוהר לידע את נפגע העבירה על מועד הבאת הנידון לפני ועדת השחרורים, כמו גם על זכותו של נפגע העבירה להביע עמדתו לפני ועדת השחרורים, בהתאם לסעיף 19 לחוק זכויות נפגעי עבירה.

מוצע לתקן פרט זה כך שחובה זו תחול על שירות בתי הסוהר בשינויים המחויבים, גם לעניין דיוני היחידה לשחרור ממאסרים קצרים, באותו האופן שבו נעשה היידוע כיום. עם זאת, בהתאם לתיקון המוצע לעיל בסעיף 19 לחוק האמור, ומאחר שכאמור היחידה לשחרור ממאסרים קצרים לא תקיים דיון בבקשה במעמד הצדדים, ולא נקבע מועד פומבי לדיוניה, מוצע ששירות בתי הסוהר יידע את נפגע העבירה על המועד שבו צפוי הנידון להשלים נשיאת שני שלישים מתקופת המאסר שעליו לשאת.

הרי שאין בתיקון המוצע משום שינוי לגבי זכותם של נפגעי עבירות אלה להביע עמדתם לפני הוועדה. לגבי אסירים שנשפטו לתקופה העולה על שישה חודשים ואינה עולה על שנה, בשל עבירות אלימות שאינן בתוך המשפחה, אשר הדיון בעניין שחרורם על-תנאי יהיה כעת בסמכות היחידה, מוצע לתקן את סעיף 19 האמור כך שיובהר כי זכותם להביע את עמדתם בכתב לעניין שחרורם כאמור של האסיר נשמרת, אך הם יעשו כן לפני היחידה למאסרים קצרים.

כמו כן מוצע לקבוע במפורש כי לעניין אסיר שבקשתו לשחרור על-תנאי נדונה לפני היחידה, ההודעה לנפגע עבירת מין או אלימות תיידע אותו על מועד סיומם של שני שלישים מתקופת מאסרו של הנידון – קרי, המועד שבו רשאית היחידה לשחרור ממאסרים קצרים להחליט בבקשתו לשחרור על-תנאי – ובדבר זכותו להביע לפני היחידה את עמדתו באשר לסיכון הצפוי משחרור האסיר, זאת בשונה מהודעה כאמור בעניינו של אסיר שבקשתו לשחרור על-תנאי נמצאת בסמכות ועדת השחרורים, אשר תכלול את מועד הדיון שנקבע בוועדת השחרורים, כפי שקבוע היום בסעיף 19(א) לחוק, לצד זכותו להביע עמדה, כאמור.

הטעם להבדל בתוכן ההודעות שיימסרו על פי המוצע לנפגעי העבירה בהתאם לגורם המוסמך לדון בבקשה לשחרור על-תנאי של האסיר שעניינו נוגע להם, נעוץ בכך שבעוד שלדיון בוועדת השחרורים נקבע מועד מוגדר

תיקון חוק הגנה
על הציבור מפני
ביצוע עבירות מין

20. בחוק הגנה על הציבור מפני ביצוע עבירות מין, התשס"ו-2006⁴, בסעיף 3, אחרי סעיף קטן (ג) יבוא:

"(ג) היחידה לשחרור ממאסרים קצרים כהגדרתה בחוק שחרור על-תנאי ממאסר מוסמכת לקבל, לצורך החלטה בבקשה לשחרור על-תנאי, הערכת מסוכנות שהוכנה לצורך מתן גזר הדין או לצורך הוצאת צו פיקוח לפי סעיף 12."

תיקון חוק המרשם
הפלילי ותקנת
השבים

21. בחוק המרשם הפלילי ותקנת השבים, התשמ"א-1981⁵, בתוספת הראשונה, בפרט (טו), במקום "וועדת שחרורים לפי סעיפים 11, 32 ו-33" יבוא "יחידה לשחרור ממאסרים קצרים וועדת שחרורים לפי סעיפים 11 ו-31 עד 33".

ד ב ר י ה ס ב ר

להסתייע במידע נוסף הקיים כבר בעניינו של האסיר, ואשר אין בהבאתו לפניה כדי להטיל נטל נוסף על גורמי המקצוע.

יובהר כי אין בתיקון המוצע לעיל כדי לפגוע בעובדה שבניגוד לוועדת השחרורים אשר חייבת, מכוח סעיף 12 לחוק, לקבל הערכת מסוכנות כתנאי למתן החלטה בבקשה לשחרור על-תנאי, הרי שלא הוחלה חובה דומה לגבי החלטת היחידה (ראו סימן ג' לפרק ב' לחוק כנוסחו המוצע בסעיף 8 להצעת החוק). מכאן, שהיחידה לא תהיה מחויבת לקבל הערכת מסוכנות בעניינו של אסיר הנושא עונש מאסר בשל עבירת מין לצורך קבלת החלטתה, אך ככל שהועברה לה הערכת מסוכנות קיימת, היחידה תהיה מוסמכת לעיין בה.

סעיף 21 מוצע לתקן את התוספת הראשונה לחוק המרשם הפלילי ותקנת השבים, התשמ"א-1981, ולהוסיף לרשימת הגורמים שהמשרה יכולה למסור להם מידע מהמרשם הפלילי, ובהם ועדת השחרורים, גם את היחידה לשחרור ממאסרים קצרים.

סעיף 20 כיום, בדיון לפני הנציב בבקשות לשחרור על-תנאי המוגשות לפי סעיף 2 לחוק, לא מועברות לנציב הערכות מסוכנות מינית לפי סעיף 12 לחוק. זאת, מאחר שנציב בתי הסוהו, בניגוד לוועדת השחרורים, אינו נמנה עם הגורמים שהוסמכו לקבל מידע זה לפי חוק הגנה על הציבור מפני ביצוע עבירות מין.

כאמור, על פי המוצע בסעיף 2(א) לחוק, כנוסחו המוצע בסעיף 3 להצעת החוק, תדון היחידה לשחרור ממאסרים קצרים בענינם של עברייני מין הנושאים מאסר לתקופה העולה על שלושה חודשים ואינה עולה על שישה חודשים. הגם שעל פי המוצע, ככלל, תדון היחידה בבקשת אסיר כאמור לשחרור על-תנאי ממאסר אף בלא שהונחה לפניה הערכת מסוכנות מינית, מוצע לתקן את חוק הגנה על הציבור מפני ביצוע עבירות מין ולהסמיך את היחידה לקבל הערכת מסוכנות שהוכנה בעניינו של האסיר לצורך מתן גזר הדין, או לצורך הוצאת צו פיקוח לפי סעיף 12 לחוק הגנה על הציבור מפני ביצוע עבירות מין, וזאת אם אכן הוכנה הערכת מסוכנות כאמור, כדי לאפשר ליחידה

⁴ ס"ח התשס"ו, עמ' 234; התשע"ז, עמ' 332.

⁵ ס"ח התשמ"א, עמ' 322; התשע"ז, עמ' 331.

